

AMERIKOS LIETUVIS

THE LITHUANIAN AMERICAN WEEKLY

7950 W. 99th ST. HICKORY HILLS, IL 60457

www.alietuvis.com

NAUJAS - amerikolietuvis@gmail.com

NO. 4(613)

JANUARY - 26 - 2012

KAINA \$2.00

Tremtinių laiškai

Dalia KAVALIAUSKIENĖ

Sausio 21 d. Balzeko lietuvių kultūros muziejuje (Čikaga) vyko dar vienas renginys iš ciklo, skirtas lietuvių genocido ir tremties į Sibirą 70-mečiui pažymėti.

Daug unikalių dokumentų

Parodoje „Nepalaužta viltis / Hope and Spirit“, kuri šiuo metu eksponuojama muziejuje, galima atrasti daug unikalių do-

kumentų, nuotraukų, tarp jų ir tremtinių laiškų, siųstų iš Sibiro į Angliją, Australiją, Jungtines Amerikos Valstijas, Kanadą. Iš viso parodoje eksponuojami 157 laiškai, tarp kurių 20 – rašyti vaikų, kartu su savo tėvais ištremtų į Sibirą. Taip pat parodoje yra 218 Sibiro tremtinių nuotraukų. Šią medžiagą Lituanistikos tyrimų centre surado dr. Audrius Plioplys, nusprendęs muziejuje surengti parodą, priminsiančią jos lankytojams

Uzbekas Olim Sharipov buvo sužavėtas Audriaus Plioplio paskaita ir paroda
Autorės nuotr.

apie sunkų ir alkaną lietuvių gyvenimą Sibire.

Praėjusio šeštadienio vakarą vakarą dr. A. Plioplys susirinkusiems į parodą pristatė tremtinių iš Sibiro rašytus laiškus. Jis trumpai papasakojo lietuvių tremties į Sibirą istoriją, priminė, kad per sovietinę okupaciją buvo ištremta apie 200 000 Lietuvos gyventojų. Daugumą jų sudarė moterys ir vaikai, nes tremiama buvo šeimomis, kurios dažniausiai bevežant būdavo išskiriamos.

Luka Šaparnytė skaitė laiškų ištraukas lietuvių kalba, o Sam de Sando – angliskai. Laiškuose Sibire gyvenantys lietuviai skundėsi, kad jie už sunkų darbą gauna labai mažus atlyginimus, iš kurių sunku ne tik nusipirkti šiltesnių drabužių, batų, bet ir pavalgyti. Jie savo giminaičių maldaudavo atsiųsti nors kiek maisto, kad galėtų pavalgydinti bent vaikus. Dažnai į užsienį pasitraukę giminės siųsdavo artimiesiems į Rusiją siuntinius, bet ir tai dažnai nepadėdavo jiems išgyventi... Laiškai staiga nutrūkdavo.

Uzbekas buvo sužavėtas

Tarp nedaugelio paskaitos klausytojų savo išvaizda išsiskyrė vienas vyriškis – Olim Sharipov, kuris mums sakė, kad yra uzbekas ir į Čikagą atvyko visai neseniai. „Apie renginį Balze-

Renginio organizatoriai ir padėjėjai: (iš kairės) Rita Janz, Luka Šaparnytė, Sigita Plioplienė, Audrius Plioplys, St. Balzekas Jr., Sam de Sando

ko lietuvių kultūros muziejuje sužinojau iš laikraščio, – teigė jis. – Kadangi gyvenu netoliese, nusprendžiau čia apsilankyti. Aš pažįstu kelis lietuvius ir dar tarybiniais laikais esu buvęs Lietuvoje, atostogavau Druskininkuose. Lietuvių istorija panaši į mano šalies Uzbekijos, nes mes visi priklausėme Sovietų Sąjungai ir visi patyrėme tremtį į Sibirą. Dalis mano giminų taip pat buvo deportuoti į Sibirą, bet daug jų, tarp kurių buvo ir mano dėdė, sugėbėjo pabėgti. Jis iš Sibiro pabėgo į Afganistaną ir vėliau atvyko gyventi į JAV. Dėdė tuo metu buvo 14 metų, o

jo sesuo, mano mama, 12-os. Jis išvažiuodamas sakė, kad greitai sugrįš, ir tikrai sugrįžo pas serį. Tik po 61 metų, kai Uzbekistanas tapo nepriklausomas. Mes su žmona į JAV atvykome pakviesti kaip tik to dėdės ir jo šeimos. Dabar čia gyvename, o dėdė jau mirė, sulaukęs garbingo 92 metų amžiaus.

Renginys man tikrai patiko. Nors daug ką žinojau apie tremtinių gyvenimą Sibire, buvau daug skaitęs, bet šį vakarą apie tai išgirdau iš jų laiškų – tarsi iš jų pačių lūpų. Labai dėkoju organizatoriams, surengusiems tokį įdomų renginį.“